

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/192/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317200960
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8317200960.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Karola Krochtu v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zast. JUDr. Barborou Korenecovou, advokátkou, Slnecná 765/3, Malinovo, IČO: 42174902 proti žalovanej E. L., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. pri Q. XXX, C. pri Q., t.č. bytom U. XXXX/X, mestská časť Q. I., ČR, o zaplatenie 117,55 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 6Csp/15/2017-66 zo dňa 16.08.2018 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol. Vyslovil, že žalovanej vo vzťahu k žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznáva.

2. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil súd prvej inštancie ust. § 1 ods.2, § 2 písm.a/, b/, d/, § 9 ods.1,2 a § 11 zákona č. 129/2010 Z.z., ust. § 3, § 39, § 52 ods.1 až 4, § 53 ods.1, 5 a 6, § 54 ods.1,2 Občianskeho zákonníka a ust. § 3 ods.3 zákona č. 250/2007 Z.z.

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že z výsledkov vykonaného dokazovania mal za nesporne preukázané, že žalobca poskytol žalovanej na základe zmluvy spotrebiteľský úver vo výške 200,- Eur, ktorý sa žalovaná zaviazala vrátiť žalobcovi spolu s poplatkom vo výške 196,- Eur, t.j. zaviazala sa mu vrátiť spolu sumu vo výške 396,- Eur. Taktiež súd mal za preukázané, že žalovaná jednotlivými splátkami uhradila už žalobcovi sumu 264,- Eur.

4. V danom prípade je nesporné, a to vzhľadom na povahu účastníkov tejto zmluvy, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže žalobca ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalovanou, ktorá je fyzickou osobou - nepodnikateľom (čo vyplýva z označenia žalovanej v tejto zmluve identifikačnými znakmi typickými pre nepodnikateľa - menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu). Súd teda zastáva názor, že vyššie uvedená zmluva je zmluvou spotrebiteľskou, a preto je nutné na ňu aplikovať i príslušné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách upravené v Občianskom zákonníku. Zároveň ide i o spotrebiteľský úver podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. Na túto zmluvu je tak potrebné prednostne aplikovať špeciálne spotrebiteľské právo.

5. Keďže sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah, je zabezpečená ochrana slabšej strany, t.j. spotrebiteľa - žalovanej aj v súdnom konaní. Súd ex offo podrobuje súdnej kontrole zmluvy uzavretú v rámci spotrebiteľských právnych vzťahov, teda aj túto zmluvu.

6. Súd konštatuje, že priemerná hodnota RPMN aj RPMN značne prevyšuje priemerné úrokové miery bánk zistené z internetovej stránky Národnej banky Slovenska, pričom v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka odplata nesmie podstatne presahovať odplatu obvykle požadovanú bankami za spotrebné úvery. Vzhľadom na vyššie uvedené považoval dohodnutú odplatu za dohodu v rozpore s dobrými mravmi, a teda v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka za neplatnú resp. za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Zo Zmluvy vyplýva dohodnutý úrok z úveru 39,15 % ročne s tým, že žalobca si podanou žalobou uplatnil úrok z úveru vo výške 32 %. Súd má však za to, že dojednaná výška úrokov je v nepomere v porovnaní s priemernými úrokovými mierami z úverov poskytovaných v obchodných bankách. Podľa priemerných úrokových mier z úverov obchodných bánk v percentách vypočítaných podľa Nariadenia (EC) No63/2002 ECD, priemerná úroková miera z úverov do 1roka v čase uzavretia zmluvy o úvere bola v hodnote 9,44 % ročne.

7. Súd prvej inštancie poukázal na závery vyslovené v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 19Co/312/2015 zo dňa 24.05.2016, z ktorého vyplýva, že dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Zároveň na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/151/2013 zo dňa 25.09.2013, z ktorého vyplýva, že odvolací súd považoval za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100 % porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyselnosť, rozrušenie, prípadne slabomyselnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu.

8. Žalobca si v konaní uplatnil aj nárok na úrok z úveru vo výške 32 % ročne po splatnosti úveru do zaplatenia. Súd prvej inštancie uviedol, že tento nárok mu nie je možné priznať aj z ďalšieho dôvodu. Od splatnosti úveru je dlžník v omeškaní a musí platiť úrok z omeškania, nie však už dohodnuté zmluvné úroky (viď rozhodnutie NS SR sp.zn. 4Obo 146/98, ZSP 4/2000). Vyslovil názor, že veriteľ má nárok na zmluvný - obchodný úrok len do času účinkov vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Vzhľadom aj na účel zmluvného úroku, ktorým je odplata za poskytnuté peňažné prostriedky, vyhlásením predčasnej splatnosti úveru poskytnutého na základe spotrebiteľskej zmluvy o úvere, stratil veriteľ právo uplatňovať si zmluvné úroky aj naďalej. Podľa názoru súdu dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov platia len do splatnosti dlhu a od splatnosti úveru je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj z úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi zmluvnými stranami. V danej veci žalobca pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru a tým treba považovať celý dlh za splatný a nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa zmluvné dojednanie, ktoré by zaväzovalo dlžníka k plateniu zmluvných úrokov aj po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru odchyľovalo od zákona v neprospech spotrebiteľa, pretože by zhoršilo jeho postavenie. V tejto súvislosti poukázal tiež na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.06.2015 sp.zn. 6Co/190/2014, v zmysle ktorého splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. Ak nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým

dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. Povedané inak v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nar. vl. 87/1995 Z. z. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nariadenia vlády. Alternatívne subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka.

9. Medzi stranami sporu mal byť dohodnutý poplatok vo výške 196,- Eur, kde časť poplatku predstavuje dohodnutý úrok a časť poplatku predstavujú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere. Z tohto poplatku podanou žalobou si žalobca uplatnil 69,28 Eur. Ďalej si uplatnil aj poplatky za upomienky vo výške 32,- Eur. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobcovi nepatria uvedené poplatky. Poplatky za administratívu a upomienky žalobcovi nepatria z toho dôvodu, že za poplatky takéhoto typu dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie. Predmetný poplatok tak predstavuje iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, resp. navyšovanie zisku a nie iba skutočnú náhradu nákladov dodávateľa. Uplatňovanie uvedeného poplatku je možné zároveň považovať za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka.

10. Predmetnú úverovú zmluvu je potrebné posúdiť i podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, súd skúmal, či uvedená zmluva má všetky obligatórne náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch, pričom dospel k záveru, že úverová zmluva má v tomto smere nedostatky. V Zmluve absentuje náležitosť v zmysle ustanovenia §9 ods. 2 písm. j) Zák. č. 129/2010 Z.z. a síce absentujú predpoklady, použité na výpočet RPMN (§9 ods. 2 písm. j) Zák. č. 129/2010 Z.z..) a teda z tohto dôvodu možno považovať úver za bezúročný a bez poplatkov (§11 ods. 1 písm. b) Zákona o spotrebiteľských úveroch). Súd prvej inštancie citoval zo záverov rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5Co/59/2017 zo dňa 11.05.2017, z ktorých vyplýva, že súdu prvej inštancii nemožno nič vytknúť, pokiaľ dôvod bezúročnosti a bezpoplatkovosti, ktorý predpokladá ust. § 11 ods. 1 písm. b/ Zákona o spotrebiteľských úveroch videl v absencii predpokladov použitých na výpočet RPMN (§ 9 ods. 2 písm. j/ Zákona o spotrebiteľských úveroch).

11. Keďže Zmluva neobsahovala náležitosti v zmysle ustanovenia §9 ods. 2 písm. j/ Zákona o spotrebiteľských úveroch, úver sa považuje sa v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b/ citovaného zákona za bezúročný a bez poplatkov. Zároveň úrok z úveru bol neplatne dohodnutý v rozpore s dobrými mravmi a súčasne žalobcovi nie je možné priznať plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok. Žalovaná tak má žalobcovi vrátiť len sumu reálne čerpaných prostriedkov z úverovej zmluvy. V konaní bolo preukázané, že žalovaná vyčerpala sumu 200,- Eur a vrátila žalobcovi už sumu 264,- Eur. Preto súd žalobu žalobcu zamietol v celom rozsahu.

12. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie podľa ustanovenia § 255 C.s.p. Žalovaná bola v konaní úspešná v celom rozsahu a teda by jej vo vzťahu k žalobcovi patrila aj náhrada trov konania v celom rozsahu. Žalovanej však žiadne trovy konania nevznikli. Preto jej súd náhradu trov konania nepriznal.

13. Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalobca. Právne odôvodnil svoje odvolanie ust. § 365 ods.1 písm.b/, d/, f/, h/ C.s.p. Namietal, že na zmluvu nie je možné aplikovať ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Poukázal na ust. § 262 ods.1,2 Obchodného zákonníka, teda že strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261 sa spravuje týmto zákonom. Žalobca mal zároveň za to, že výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov je jasne uvedená priamo na prednej strane Dohody, t. j. termíny splátok boli dňa 16.03.2013, 16.04.2013, 16.05.2013, 16.06.2013, 16.07.2013, 16.08.2013, 16.09.2013, 16.10.2013, 16.11.2013, 16.01.2014 a 16.02.2014. Každá vyššie uvedená splátka bola prednostne započítaná na

istinu a až potom na poplatok a úroky. Každý klient je o tom informovaný ústne. Nikde nie je zvlášť ustanovené prerozdelenie splátky. Navyše veriteľ ako jeden z mála používa takýto spôsob započítavania a to v prospech dlžníka. Preto nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Zákon v čase uzatvorenia zmluvy o úvere nestanovil maximálne možnú prípustnú výšku odplaty. Ak záväzkový vzťah vznikol pred 01.06. 2014, odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi sa riadi podľa predpisov účinných do 31. 05. 2014. Znamená to, že pokiaľ bola spotrebiteľovi poskytnutá pôžička alebo úver na základe zmluvy uzavretej do 31.05.2014, obmedzenie výšky odplaty sa tu nebude aplikovať. Regulácia odplaty sa riadi § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Úrok patrí žalobcovi od vzniku úverového vzťahu, resp. poskytnutia finančných prostriedkov a to až do doby, kedy budú poskytnuté finančné prostriedky vrátené veriteľovi. Výška RPMN je uvedená aj vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, ako aj v dokumente Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere, s ktorým bol žalovaný oboznámený pred poskytnutím úveru, čo potvrdil aj svojím vlastnoručným podpisom. Zároveň žalobca poukázal na § 1 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktoré definuje odplatu ako úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Žalovaný je toho názoru, že úrok nie je odplatom pri poskytnutí peňažných prostriedkov, ale je odplatom, ktorá sa platí pri užívaní alebo v súvislosti s vrátením peňažných prostriedkov. Slovenské právo a slovenský zákonodarca poplatok za spracovanie zmluvy nielenže pripúšťa, ale aj výslovne uvádza. Pokiaľ ide o samotnú výšku príslušného poplatku, tento v čase uzatvorenia zmluvy žalobcovi vyhovoval, keďže nič voči jeho výške nenamietal (zrejme mal žalobca na mysli žalovaného). Zmluvu uzatvoril a peňažné prostriedky od obchodného zástupcu prevzal. Teda bolo na dobrovoľnom rozhodnutí dlžníka, či na dané podmienky zmluvy pristúpi alebo nie. Čo sa týka odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, žalobca poukázal na rozsudok Súdneho dvora z 09.11.2016 C-42/15. Podľa názoru žalobcu dohodnutá výška nie je neprimeraná a nie je ani v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, resp. dobrými mravmi a to aj vzhľadom na skutočnosť, že žalobca poskytuje úvery z vlastných zdrojov, nevyžaduje zabezpečenie pri poskytnutí úveru vzhľadom na podmienky, za ktorých žalobca poskytol úver žalovanému a s ohľadom na ďalšie obchodné riziko žalobcu. Žalobca nežiadal od žalovaného zabezpečenie úveru, účastníci dohodli úroky z omeškania a takto prejavenu vôľu účastníkov by mal aj súd rešpektovať. Zmluvné dojednanie, ktoré podliehalo prieskumu v tomto konaní je celkom jednoznačne cenovým dojednaním a vzhľadom na ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj článku 4 odsek 2 Smernice Rady 93/13/EHS je vylúčené, aby súd preskúmaval primeranosť tohto dojednania. Preto žalobca navrhol, aby odvolací súd v zmysle ust. § 389 ods.1 písm.b/ v spojení s ust. § 391 ods.1 C.s.p. vydal uznesenie, ktorým odvolací súd rozsudok zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

15. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávnenou osobou (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 22.03.2019 a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

16. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

17. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

18. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca a žalovaný uzatvorili zmluvu o úvere dňa 28.02.2013 č. XXXXXXXXXX, z ktorej vyplýva, že žalobca ako veriteľ je oprávnený poskytnúť žalovanej ako dlžníkovi úver v sume 200,- Eur. Dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 196,- Eur, t.j. celkovo zaplatiť čiastku 396,- Eur a to jednou splátkou vo výške 396,- Eur. Celkový poplatok dlžníka spojený s úverom je tvorený súčtom úroku vo výške 39,15 % ročne z poskytnutého úveru, čo predstavuje sumu 78,30 Eur a administratívnych nákladov na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou vo výške 117,70 Eur. Dlžník sa zaväzuje zaplatiť celkovo čiastku 396,- Eur, ak nie je dohodnuté inak, do 16. 02. 2014 na účet veriteľa. Dlžník berie na vedomie, že výška RPMN je 98 % a priemerná RPMN je 36,73 %. Žalovaná jednotlivými splátkami do rozhodnutia súdu prvej inštancie uhradila sumu 264,- Eur.

19. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže žalobca ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalovanou, ktorá je fyzickou osobou - nepodnikateľom. Preto je na zmluvu nutné aplikovať príslušné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách upravené v Občianskom zákonníku. Zároveň ide o spotrebiteľský úver podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch.

20. I odvolací súd má za to, že priemerná hodnota RPMN aj RPMN značne prevyšuje priemerne úrokové miery bánk zistené z internetovej stránky Národnej banky Slovenska, zároveň je správne konštatovanie súdu prvej inštancie, že v zmysle § 53 ods.6 Občianskeho zákonníka odplata nesmie podstatne presahovať odplatu obvykle požadovanú bankami za spotrebné úvery. I odvolací súd má za to, že dohodnutá odplata je v rozpore s dobrými mravmi a teda v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Zo zmluvy skutočne vyplýva dohodnutý úrok z úveru 39,15 % ročne s tým, že žalobca si podanou žalobou uplatnil úrok z úveru vo výške 32 %. Táto výška úrokov je v nepomere v porovnaní s priemernými úrokovými mierami z úverov poskytovaných v obchodných bankách. Podľa priemerných úrokových mier z úverov obchodných bánk v percentách vypočítaných podľa Nariadenia (EC) No 63/2002 ECD, priemerná úroková miera z úverov do jedného roka v čase uzavretia zmluva o úvere bola v hodnote 9,44 % ročne. Možno súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie, že úrok z úveru dohodnutý medzi stranami sporu bol vo výške 39,15 % ročne, teda viac ako 2 x vyšší ako obvyklá priemerná výška úrokov poskytovaných v obchodných bankách pri obdobných úveroch v danom období. Správny je i záver súdu prvej inštancie, že úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípov dobrých mravov, teda ust. § 39 Občianskeho zákonníka.

21. Podľa ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

22. Podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

23. Na kategóriu dobrých mravov treba osobitný dôraz klásť pri spotrebiteľských zmluvách. Pojem dobré mravy Občiansky zákonník nedefinuje. Je tomu tak preto, lebo dobré mravy podliehajú spoločenskému vývoju, ale tiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno označiť za činnosť proti dobrým mravom.

24. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi je obsiahnutý v zákone č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa ust. § 4 ods. 8 citovaného právneho predpisu predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenie z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu účastníkovi obchodného vzťahu pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

25. V tejto súvislosti dáva odvolací súd do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 26/2011 z 26.04.2012, ktorý je aplikovateľný na danú právnu vec, lebo poplatok za poskytnutie úveru v danom prípade plní funkciu úrokov. Cit.: „Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek.“ Uvedený záver o neprijateľnosti odplaty je použiteľný aj na prípad, keď úver je poskytnutý nebankovým subjektom, lebo kategória dobrých mravov má všeobecný charakter, podnikateľské subjekty nevynímajúc. Z týchto dôvodov sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že výška odplaty tak ako bola stanovená v úverovej zmluve (odvolací súd zámerne nepoužíva výraz „dohodnutá“, lebo dohoda vyžaduje možnosť oboch zmluvných strán vstupovať do procesu kontraktácie), je neplatná pre rozpor s dobrými mravmi.

26. Zároveň odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že žalobcovi nepatrí ani nárok na úrok z úveru vo výške 32 % ročne po splatnosti úveru, pretože od splatnosti úveru je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania, nie však už dohodnuté zmluvné úroky. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/146/98, ZSP 4/2000. Veriteľ má skutočne nárok na zmluvný, teda obchodný úrok len do času účinku vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru.

27. Odvolací súd súhlasí s právnym názorom súdu prvej inštancie, že žalobcovi nepatria ani dohodnutý poplatok vo výške 196,- Eur, kde časť poplatku predstavuje dohodnutý úrok a časť poplatku predstavuje náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy o úvere, pričom si z tohto poplatku žalobca uplatnil 69,28 Eur. Zároveň, že žalobcovi nepatria ani poplatky z upomienky vo výške 32,- Eur. Pravidlám formálnej logiky zodpovedá názor súdu prvej inštancie, že poplatky za administratívu a upomienky žalobcovi nepatria z dôvodu, že za poplatky takéhoto typu dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie. Uvedený poplatok tak predstavuje iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, resp. navyšovanie zisku a nie skutočnú náhradu nákladov dodávateľa, teda aj uvedené sa prieči dobrým mravom v zmysle ust. § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka. Správny je i záver súdu prvej inštancie, že poplatky a upomienky vyplývajú iba zo všeobecných podmienok, ktoré majú tvoriť neoddeliteľnú súčasť úverovej zmluvy. Uvedené však nie sú aktom, ktorý by zaväzoval žalovanú, pretože nie sú podpísané. Správny je i záver súdu prvej inštancie, že v zmluve absentuje náležitosť v zmysle § 9 ods.2 písm.j/ zákona č. 129/2010 Z.z. a to predpoklady použité na výpočet RPMN, a preto aj z tohto dôvodu možno považovať úver za bezúročný a bez poplatkov v zmysle ust. § 11 ods.1 písm.b/ Zákona o spotrebiteľských úveroch. I odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na svoje rozhodnutie vo veci sp.zn. 5Co/59/2017 zo dňa 11.05.2017, v ktorom konštatoval, že ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Preto sa musia uviesť všetky predpoklady použitia na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie výšky RPMN. Teda pokiaľ je úver bezúročný a bez poplatkov a zároveň úrok z úveru bol neplatne dohodnutý v rozpore s dobrými mravmi a súčasne žalobcovi nie je možné priznať plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok, má žalovaná žalobcovi vrátiť len sumu reálne čerpaných prostriedkov z úverovej zmluvy. V konaní bolo preukázané, že žalovaná vyčerpala sumu 200,- Eur a vrátila sumu 264,- Eur. Preto súd prvej inštancie správne žalobu zamietol v celom rozsahu. Správne rozhodol i o trovách konania.

28. Žalobcom uplatnené odvolacie námietky nie sú spôsobilé privodiť zmenu, či zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie. Preto odvolací súd rozsudok v zmysle ust. § 387 ods.1,2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

29. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods.1 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods.1 C.s.p. Žalobca v odvolacom konaní nebol úspešný, preto nemá právo na náhradu trov

konania proti žalovanej. Úspešná žalovaná si však trovy odvolacieho konania neuplatnila a ani jej žiadne preukázateľné trovy v odvolacom konaní nevznikli. Preto odvolací súd stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

30. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods.2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.